

Kallelsen till Guds rike

Predikan på 2 sönd. e. Trefaldighet. Text: Luk. 14:16-24

Jesus var inbjuden att äta middag hos en av de ledande fariséerna. Samtalet kom in på frågan om vilka man borde bjuda, när man anordnade en fest. Plötsligt utropade någon: *Salig är den som får bli bordsgäst i Guds rike!* Då passade Jesus på att berättade liknelsen om det stora gästabudet. Med den liknelsen ville Jesus visa oss hur angeläget det är för Gud att kalla syndare till Guds rike och hur angeläget det bör vara för var och en av oss att ta emot kallelsen.

Denna kallelse gäller nu inte bara sådana som står helt utanför kristna sammanhang, utan också oss som går i kyrkan. Tänk på att liknelsen berättades för fromma fariséer, för trägna besökare i templet och i synagogorna. De var övertygade om att de var med i Guds rike. Ändå stod de utanför.

Men vi är väl inga fariséer! säger du. Nej, låt oss hoppas det. Å andra sidan finns det inget som är så lätt för oss som att vara just fariséer i vår syn på vilka som är och får vara bordsgäster i Guds rike.

Kallelsen till Guds rike är vidare inget som man svarar ja på en gång för alla. Vad hjälper det, att jag redan som ett litet barn i dopet tog emot Guds rike, eller att jag sade ja till kallelsen för ett år sedan, om jag inte i dag är en äkta och levande medlem av Guds kyrka? Vårt liv förlöper tyvärr inte så att vi vandrar spikrakt på Guds vägar och självklart förblir i Guds rike. Vi hotar att glida bort, och det är lätt hänt att vi gör det, om vi låter frestelser, synder, besvikelser och motgångar, trötthet och tvivel få övertaget.

Vi måste lyssna till kallelsen varje dag och ständigt på nytt vända om och inta den plats som i dopet reserverades för oss i rikets festsal.

Ämnet för vår predikan, ”Kallelsen till Guds rike”, bör således vara högaktuellt både för oss som går i kyrkan och för dem som sällan eller aldrig besöker Guds hus. Låt oss därför begrunda följande.

Kallelsen är en inbjudan till det som är färdigt

Kom, för nu är allt färdigt. Så låter det alltid, när Gud kallar genom evangeliet om Jesus Kristus. Det handlar uteslutande om vad han har gjort för oss, om den möda och det arbete han har haft för att vi skulle kunna bli inbjudna till fest i Guds rike. Det är gudomliga kärlekens kallelse till en trygg och glad gemenskap med vår Gud och Skapare.

Helt oberoende av oss, vår duglighet eller oduglighet, fromhet eller ofromhet, tro eller otro har festen förberetts och gjorts färdig. Det har skett genom att Gud i Kristus blev människa, att han bar våra synders börda och slutförde försoningsverket på Golgata. Han bytte plats med oss och lät domen och rättvisan ha sin gång tills allt var betalt och färdigt, så att han på korset kunde utropa: *Det är fullbordat!* Och att verkligen allt som krävdes för att förena syndare med Gud var uppfyllt från början till slut, så att inget fattades, det blev helt klart på den tredje dagen. För när Kristus uppväcktes från de döda var det inget annat än Guds mäktiga rop till alla människor: *Kom, för nu är allt färdigt!* Samma kallande och inbjudande rop hörs nu varje gång evangelium förkunnas.

Hade kallelsen till Guds rike på något sätt varit beroende av oss, vår värdighet, lämplighet eller förmåga, så hade kallelsen inte låtit så här. Då hade det i stället hetat: Kom och var med! Inte för att du är fullkomlig, men jag ser att du innerst inne har ett gott hjärta och menar väl. Och det är det som räknas. Därför får du vara med i Guds rike!

Men så kallar och inbjuder Gud aldrig till sitt rike. Han kallar till det som är färdigt och fullkomligt, nämligen till

en förlåtelse som omedelbart och helt renar hela vår varelse med kropp och själ från all synd och till en rättfärdighet som omedelbart och helt inför Gud gäller som om vi i hela vårt liv hade varit goda och heliga och hållit alla Guds bud. Allt detta skänks oss genom Jesus, som är den som har förberett festen och sett till att ingenting fattas.

Det falska evangeliet undviker på olika sätt ordet ”allt”: Något måste vi göra själva! Jesus ger väl oss en ny start, säger man, men något måste du göra själv. När dig en sådan kallelse, så skall du veta att den inte kommer från Bibelns Gud, utan från djävulen själv, som inte vill se någon enda människa i Guds rikes festsal. *Om någon förkunnar evangelium för er annorlunda, och inte som ni har fått ta emot det, så vare han förbannad!* (Gal. 1:9). Det är Bibelns skarpa dom över den förföriska kallelsen från Guds fiender.

”Allt är färdigt” är den öppna dörren till Guds rike. Den leder in till livets källa som varje kristen dricker av och till den mat och dryck som är basfödan i det kristna livet. Vid varje nattvardsgång sätter vi oss till bords i Guds rike och äter och dricker av det som ”är färdigt”, av Kristi offer *en gång för alla* (Hebr. 7:27).

”Allt är färdigt” – så kallas varje människa till Guds rike. Alla borde med glädje ta emot denna kallelse och komma. Men så sker tyvärr inte.

När Gud kallar till sitt rike ursäktar sig många

Det är den tragiska fortsättningen i Jesu liknelse – något som också bekräftas av verkligheten.

De flesta av oss är intresserade av allt som ger vinst. Vi utnyttjar gärna extrapriser och gratiserbjudanden. Många drömmer om den högsta lotterivinsten som i ett enda slag skall lösa oss från alla skulder och ekonomiska problem. Gav evangeliet chans till sådana vinster, så skulle det vara rusning till kyrkorna.

Men evangeliet kallar till något annat än guld eller silver

eller andra jordiska rikedomar. Det erbjuder gemenskap med Gud och ett liv, fyllt av mening, kraft och glädje. Det ger oss något som aldrig tar slut och som inte ens döden rår på. När nu ett sådant erbjudande kommer genom Guds tjänare, vad händer då? Det möts av kallsinne och undanflykter: *De började alla med en mun att ursäkta sig.* Det finns ju så mycket annat – husköp, ny bil, äktenskap och familj – som är långt viktigare. Man tycker sig ha fullt giltiga skäl att tacka nej till Guds kallelse: *Jag ber dig, tag emot min ursäkt.*

Hur kan vi reagera så otacksamt och befängt när Gud den Högste kallar oss? Men det är just detta som visar hur ogudaktigt och förvänt människohjärtat är.

För det första är, som vi redan har nämnt, världen och dess rikedomar vårt primära intresse. Vi söker vår trygghet i det som kan säkra vår existens på jorden och ge oss ett gott och behagligt liv så länge som möjligt. Det förvända i detta är att vi alltid dras till *att dyrka och tjäna det skapade framför Skaparen* (Rom. 1:25). Ger oss inte Gud vad vi hoppats och tänkt, är vi strax färdiga att anklaga Gud för att han inte dansar efter vår pipa. Kort sagt: kallar våra avgudar på oss, så kommer vi gärna. Kallar Bibelns Gud, tackar vi spontant nej.

För det andra är vi för stolta att ta emot det sanna och oförfälskade evangeliet, det som handlar om att ”allt är färdigt” genom Jesus Kristus. Det är nämligen mycket motbudande för vår själviska och högmodiga natur. Evangeliet kränker såväl vår naturliga självkänsla som vår rättskänsla. Har man syndat, så skall man väl själv stå för det, och inte fly till någon som spikats fast på ett kors för att sona våra brott! Så tycker många. Därför svarar man Gud med högburet huvud: *Jag ber dig, tag emot min ursäkt.*

Om evangeliet handlade om vad vi skulle göra, så skulle det vara mycket mer attraktivt och passande för oss. Många tycker också att lagen egentligen är ett gladare budskap än evangeliet. För den ställer ju krav på oss, den räknar med oss och den ger oss en hederlig chans att ställa saker och

ting till rätta. Det känns bra att på något sätt få göra rätt för sig. Det är just sådana här tankegångar som gör att alla lagreligioner och rörelser med aktivitet och engagemang i frälsningsfrågan har sådan dragningskraft. De anknyter till människans naturliga synsätt i religiösa frågor, nämligen att Gud hjälper den som hjälper sig själv. Inte undra på att evangeliet möts av så mycket motstånd, undanflykter och ursäkter.

Men det är inte evangeliet det är fel på, utan på människan. Liknelsen förmedlar en mycket allvarlig varning till alla dem som likt de först inbjudna föraktar evangeliets inbjudan. Budskapet är klart: avgudadyrkare och självrättfärdiga står under Guds stränga dom och är uteslutna från Guds rike. De är stora och säkra på sin sak: Inte skall de förlora Guds rike för att de låter annat, som dessutom måste betraktas som legitimt, gå före! Inbjudaren har säkert förståelse för det. Men det har han inte: *Ingen av dem skall smaka min måltid.*

Likväl ser vi av liknelsen, att rikets festsal inte förblir tom. Den fylls av många som tar emot kallelsen och kommer. Vilka är då de?

Kallelsen tas emot av de fattiga och små

Vad var det som gjorde att de fattiga och ofärdiga i slutet av liknelsen tog emot kallelsen och med häpen och förväntansfull glädje intog sina platser i salen? De inbjöds inte för att de var eller ansågs vara bättre människor än de först inbjudna. Vad Jesus här visar, liksom så ofta annars, är att Guds rike tas emot av dem som andligt sett ingenting har och ingenting kan. De förstår att uppskatta evangeliets inbjudan till ”allt är färdigt”, för de vet att allt fattas dem.

Vi måste bli som dessa fattiga och ofärdiga. Men då måste vi låta lagen med sitt verkliga och oförminskade innehåll träffa våra hjärtan. Dess budskap är alltid: Du skall vara helig och god, men du är oren och ond, och du står därför under Guds vrededom. Den verkliga lagen kommer aldrig som en vänlig inbjudan till Guds rike. Tvärtom, den stänger dörren och stöter bort oss. *Bokstaven* (lagen)

dödar, säger aposteln, den sprider död och hopplöshet(2 Kor. 3:6).

För att slippa lagens skarpa ljus och hårda dom har människorna i alla tider, precis som fariséerna, förfalskat lagen, mildrat den och gjort den överkomlig, så att var och en som anstränger sig kan trösta sig med att det goda man gör nog skall uppväga det onda.

För den som tar åt sig lagens dom i all sin skärpa, blir evangeliets kallelse inte något kränkande, utan tvärtom något som upprättar oss och fyller oss med Ande och liv. För somliga är evangeliets ”allt är färdigt” för bra för att vara sant. De har svårt att tro det, fast de gärna ville. De liknar dem ”på vägar och stigar” långt utanför staden som tjänarna i slutet av liknelsen ”nödgade” att komma.

Detta nödgande är naturligtvis inte fråga ett tvångskristnande under olika slag av hot – vilket tyvärr förekommit i kyrkans historia. Ty evangeliet hotar aldrig. Det är i stället den gudomliga kärlekens tvång som vill besegra hjärtats rädsla och driva all tveksamhet på flykten, så att man vågar tro att den underbara kallelsen är sann och allvarligt menad, och att den gäller just mig.

Må därför alla våra ursäkter tystna och Kristi kärlek tvinga var och en av oss, så att vi möts i himmelrikets frid. Amen.

Staffan Bergman

[[Lutheranen 2/1994](#)]

Utvecklingen i Tyskland
Övriga Europa utom Sverige
The Evangelical Lutheran Church of England (ELCE)
Eglise Evangélique Luthérienne – Synode de France et de Belgique
Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko
Danmarks evangelisk-lutherska frikyrka
Utvecklingen i Sverige
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige (ELKS)
Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK)
Evangelisk-lutherska Bekännelsekyrkan (ELBK)
Lutherska församlingen
Lutherska Konkordiekyrkan (LK)

Lutherska kyrkor – en översikt II

(forts. från nr 1/1994)

Lutherska frikyrkor i Europa

[^]

Utvecklingen i Tyskland

Låt oss återvända till den preussiske kungen som år 1830 slog ihop den reformerta och den lutherska kyrkan. Detta blev en väckarklocka för de konservativa. En del utvandrade, andra stannade. Fria församlingar grundades trots förföljelse, böter och fängelse. År 1836 konstituerades *Alt-lutherische Kirche* (Gammal-lutherska kyrkan) i Breslau. Den blev lagligt erkänd 1845 sedan kungen hade dött (1840). Religionsfrihet infördes i Preussen år 1848. Också på andra platser uppstod fria lutherska församlingar. I Sachsen grundades t.ex. *Evangelisk-lutherska frikyrkan* (ELFK) år 1876.

Under åren 1947-1950 gick fem kyrkor samman till *Selbständige Evangelisch-lutherische Kirche* (SELK). De fem kyrkorna var den självständiga evangelisk-lutherska kyrkan i Hessen, den Hannoverska frikyrkan, frikyrkan i Hermannsburg-Hamburg, den evangelisk-lutherska frikyrkan i Baden och den ståndaktiga kyrkan av den oförändrade Augsburgska bekännelsen i nedre Hessen. Frikyrkan i Baden utträdde ur SELK 1965 och ingick kyrkogemenskap med *Landeskirche* och blev sedan medlem i det liberala Lutherska världsförbundet. *Landeskirche* är de gamla statskyrkorna, den pluralistiska ”folkkyrkan”, som sedan 1948 utgör en enda kyrkoorganisation.

Till SELK slöt sig år 1972 Gammal-lutherska kyrkan och ELFK. Dessa sammanslagningar till ”nya” SELK, som ledde fram till Europas största lutherska frikyrka, skedde utan att enighet i läran förelåg. Nya SELK står sedan 1983 också i kyrkogemenskap med frikyrkan i Baden. Allt detta visar hur litet formuleringar som ”trohet mot Bibeln och bekännelsen” etc. betyder för SELK. De är fina etiketter utan någon förpliktelse att handla efter dem. Det kan också tilläggas att SELK står i kyrkogemenskap med Missourisynoden.

I slutet av 1980-talet hade SELK ca 37 000 medlemmar i drygt 150 församlingar.

Sammanläggningarna efter andra världskriget skedde i Västtyskland. De församlingar i Östtyskland som hörde till Gammal-lutherska kyrkan och EFLK hade blivit självständiga när Tyskland delades. De hade dock kontakt med västsidan. År 1949 ingick ELFK i Östtyskland kyrkogemenskap med gamla SELK, och då stod man sedan två år tillbaka i gemenskap med Gammal-lutherska kyrkan. När så frikyrkan i Baden utträdde ur SELK år 1965, såg ELFK att de måste bryta med Baden-frikyrkan. Men de bröt ändå inte med SELK, när SELK år 1983 återupptog gemenskapen med frikyrkan i Baden. Så uppstod ett motsägelsefullt triangelförhållande mellan dessa kyrkor. Via en annan kyrka kom ELFK således indirekt att stå i kyrkogemenskap med en kyrka som man brutit med.

ELFK har sedan länge stått i kyrkogemenskap med Wisconsin-synoden. Kontakterna har varit nära och goda och har lett till att ELFK under de senaste femton åren sysslat intensivt med frågan om kyrkogemenskap. Man har glädjande nog mer och mer återvänt till Bibelns lära och avslutat alla ”triangelförhållanden”. Av bibliska och läromässiga skäl har man brutit med en rad kyrkor som man tidigare stod i kyrkogemenskap med. Här torde också kontakterna med Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK, se nedan) i Sverige också ha påverkat ELFK. År 1993 ingick ELFK kyrkogemenskap med LBK, som är en systerkyrka till Wisconsin-synoden. ELFK har 17 församlingar och ca 2 500 medlemmar

Sammanfattningsvis finns det således i Tyskland i dag endast tre lutherska kyrkor: SELK, som hör ihop med Missouri-synoden, frikyrkan i Baden, som är medlem i Lutherska världsförbundet samt ELFK, som hör ihop med Wisconsin-synoden.

[^]

Övriga Europa utom Sverige

I de flesta länder i Europa finns det kyrkor som kallar sig lutherska. I Spanien. t.ex. har det funnits lutherska församlingar sedan reformationen. I Portugal däremot var den romerska katolicismen allenarådande ända in i vårt århundrade. Först år 1954 grundades en luthersk kyrka. Att den kom till stånd beror på en brasiliansk missionär. (I Sydamerika finns det flera stora lutherska kyrkor.) Den har två församlingar och ca 200 medlemmar.

De europeiska kyrkor som – förutom SELK – står i kyrkogemenskap med Missouri är följande. Att ange deras läroståndpunkter är inte alltid så lätt med tanke på att de inte lägger så stor tonvikt vid enighet i läran, utan är mer eller mindre pluralistiska.

[^]

The Evangelical Lutheran Church of England (ELCE)

I England har det funnits lutherska kyrkor sedan reformationen. ELCE:s första församling grundades år 1896 av sex tyska bagare som skrev till Missourisynoden och begärde att få en präst. De förband sig att avstå en femtedel av sin inkomst för att försörja honom. ELCE har fortfarande en del präster som kommer från Missourisynoden. I dag har kyrkan 1 750 medlemmar i sexton församlingar. Det kan nämnas att de i en skrift om lutherdomen i England avvisar den gamla missouriska läran om lokalförsamlingen som en gudomlig instiftelse i motsats till större kyrkliga sammanslutningar. Detta hindrar dock inte Missourisynoden att stå i kyrkogemenskap med ELCE. I praktiken krävs inte fullständig läroenhet i dag.

[^]

Eglise Evangélique Luthérienne – Synode de France et de Belgique

(Fransk-belgiska synoden)

Före 1918 hörde nordöstra Frankrike till Tyskland. På tyska heter detta område Elsass, på franska Alsace. Där grundade ELFK några församlingar. Efter det att Elsass varit franskt ett tag, grundades tillsammans med belgiska församlingar år 1927 den Fransk-belgiska synoden. De

skickade sina prästkandidater till Missourisynodens prästseminarium i Saint Louis. När dessa sedan kom hem, tog de hand om församlingarna och grundade även nya i Paris och på andra orter. Kyrkan har i dag ca 800 medlemmar i fjorton församlingar. Deras ordförande, professorn dr Wilbert Kreiss, kommenterade detta i ett brev till oss med orden: ”Missionsarbete i Frankrike är mycket svårt”.

I Fransk-belgiska synoden aktualiserades häromåret bl.a. frågan om läroenhet. Dåvarande ordföranden, vid namn Bohy, fick inte alla med sig i kravet på att enighet i tron skulle råda i kyrkan (jfr 1 Kor. 1:10). Han avgick då, och efterträddes av W. Kreiss.

[^]

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

(Finska konfessionella kyrkan)

I Finland genomfördes reformationen på 1500-talet främst av Michael Agricola, biskop i Åbo. Mot slutet av 1800-talet bildades inom den lutherska statskyrkan ”Evangelieföreningen” (närmast en motsvarighet till Bibeltrogna vänner i Sverige). Evangelieföreningen var en lågkyrklig, pietistisk rörelse med lutherskt präglad kristendom. Efter första världskriget kom några förkunnare ur denna krets i kontakt med Missourisynoden. Den hänvisade dem till ELFK i Tyskland såsom närmaste systerkyrka. Efter det att religionsfrihet blivit lagfäst i Finland 1923 lämnade flera av dem statskyrkan. År 1928 grundades så den kyrka som sedan 1967 bär namnet härovan. Den har ca 400 medlemmar i två församlingar.

[^]

Danmarks evangelisk-lutherska frikyrka

Danmark fick religionsfrihet år 1849. Några år senare, 1855, grundades en fri församling i Köpenhamn. Den leddes av N. P. Grunnet, som tidigare varit präst i statskyrkan. En tid efter det att ELFK bildats 1876 fick den fria församlingen och ELFK nära kontakt med varandra, så nära att danskarna tidvis betraktades som en del av ELFK.

Den danska evangelisk-lutherska frikyrkan har i dag tre präster och drygt 150 medlemmar. Den är mer konservativ än de ovan nämnda kyrkorna och har i motsats till dem ställt sig kritisk till SELK och Missourisynoden. De har dock inte brutit kyrkogemenskapen med dessa.

[^]

Utvecklingen i Sverige

Som vi tidigare har nämnt fanns det i norra Sverige under 1800-talet grupper som inte ville finna sig i den förfallna statskyrkans tvång. De fick öknamnet ”separatister”. De trotsade domstolar och förbud och grundade egna församlingar och fick tidvis lida svårt. Men med kraft och envishet hävdade de sin rätt att själva förkunna ordet och förvalta sakramenten. De kallade sina egna församlingslärare och predikanter. Dessa hade ingen formell teologisk utbildning, utan hade på egen hand fördjupat sig i Luthers postillor och skrifter och skaffat sig en gedigen kunskap. Separatisterna använde 1695 års psalmbok och Svebilius katekesförklaring. Mindre grupper som härstammar från separatisterna lever kvar i Norrbotten och samlas fortfarande till gudstjänster med högläsning ur Luthers postillor och sång ur den gamla psalmboken.

I Sverige kom religionsfriheten mycket sent. Det s.k. konventikelplakatet som i princip innebar att andra gudstjänster än statskyrkans var förbjudna för svenskar rådde ända fram till 1858. År 1860 fick vi en ”dissenterlag” som gjorde det möjligt att lämna statskyrkan och övergå till annat av staten godkänt samfund. Dit hörde med tiden bl.a. Romersk-katolska kyrkan, Metodistkyrkan och Baptistkyrkan. Inte förrän år 1951 kom verklig formell religionsfrihet med rätt att vara med i valfri kyrka eller att bilda nya kyrkor eller att inte tillhöra någon kyrka alls. Laglig möjlighet för lutherska frikyrkor att fritt existera och verka har således inte funnits särskilt länge.

De lutherska frikyrkor som bildats i Sverige efter det att vi fick full religionsfrihet är följande.

[^]

Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige (ELKS)

ELKS går tillbaka på Evangelisk-lutherska S:t Martins församling i Stockholm, som grundades år 1961 av en mindre grupp under ledning av numera teol. dr Tom Hardt. Kyrkan grundades 1968 och består av denna enda församling. Den har ett 30 tal medlemmar.

ELKS har inget eget tidningsorgan, men varje vecka sänds kyrkoherde Hardts predikningar ut till dem som så önskar. Teologiskt utmärks ELKS av stark konservatism. Hardt, som doktorerat med en avhandling om den lutherska nattvardsläran under 1500-talet, är en stor kännare av Luther och har med skärpa försvarat det lutherska arvet. Under hans ledning har dr Franz Piepers klassiska dogmatik, ”Kristen dogmatik”, i dr Muellers förkortade utgåva, översatts till svenska (Pro Veritates förlag, Uppsala 1985). ELKS delar Piepers läroståndpunkt utom i fråga om nattvarden och lokalförsamlingen (se Lutheranen 1/94 s.8 f.).

[^]

Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK)

Även andra grupper inom Svenska kyrkan började inse att Svenska kyrkan inte var luthersk längre. År 1968 tog teol. dr David Hedegård och domprosten G. A. Danell initiativet till ett bibelinstitut i Uppsala. Det fick namnet Biblicum och arbetade i opposition mot universitetsteologin och liberalismen för tron på Bibeln och de lutherska bekännelseskrifterna. En av ledamöterna i styrelsen, docent Seth Erlandsson, verkade vid institutet som forskare.

Med stor iver studerades Bibeln, bekännelseskrifterna och den omfattande bibeltrogna litteratur som finns, fast den inte var så känd i Sverige. Man började också att fundera över läran om kyrkogemenskap. Kontakt togs med Wisconsinssynoden.

Efter en tid förstod Erlandsson med flera i kretsen kring Biblicum, att det inte gick att vara bibeltrogen och tillhöra Svenska kyrkan. År 1973 grundades därför i Uppsala S:t Matteus församling, och ett år senare konstituerades Lutherska Bekännelsekyrkan. Snart fanns det tre

församlingar med sammanlagt ca 200 medlemmar. LBK ingick tidigt kyrkogemenskap med Wisconsinssynoden. Fler församlingar bildades, och 1978 kom den första norska församlingen med. Sin största utbredning – med 450 medlemmar – hade LBK 1987, innan en grupp under ledning av Per Jonsson, LBK:s dåvarande ordförande lämnade LBK (se nedan). I dag är antalet ca 300 i åtta församlingar, sex i Sverige och två i Norge. I Finland finns en församling som står i kyrkogemenskap med LBK. Den har ca 10 medlemmar som tills för något år sedan hörde till S:t Matteus församling i Uppsala, men som nu utgör en egen församling.

LBK står således i kyrkogemenskap med WELS och är enig i tron med dem. WELS har dock tidigare bl.a. accepterat egendomliga ”triangelförhållanden”, dvs. man står i kyrkogemenskap med en kyrka som i sin tur har gemenskap med en tredje kyrka med vilken man inte har gemenskap på grund av läroskillnad. Men i april 1993 bildades en världsorganisation av kyrkor som står i gemenskap med WELS. Den kallas *Konfessionella evangelisk-lutherska konferensen* (KELK) och har 13 medlemskyrkor. I konstitutionens första paragraf står det: ”Medlemskap i konferensen kan endast erhållas av sådana lutherska kyrkor som utan reservation har accepterat den läromässiga och konfessionella grund för konferensen som beskrivits i artikel II *och som inte står i kyrkogemenskap med kyrkor som i sin lära eller praxis avviker från konferensens konfessionella norm*” (vår kurs.). Detta är en intressant och glädjande deklARATION som måste betyda att ”triangelförhållanden” inte längre accepteras – ett mycket värdefullt steg tillbaka till den bibliska synen på kyrkogemenskap, den som en gång Missourisynoden stod så starkt fast vid.

[^]

Evangelisk-lutherska Bekännelsekyrkan (ELBK)

Det var främst på grund av WELS:s och LBK:s avvikelser i fråga om nattvarden och instiftelseordens verkan som Per Jonsson och sex andra präster 1987 lämnade LBK. Efter något år antog kyrkan ovan nämnda namn.

Sedan 1991 står ELBK i kyrkogemenskap med Lutherska församlingen (se nedan). I dag har kyrkan sju församlingar, varav två i Norge, och ca 140 medlemmar.

[^]

Lutherska församlingen

År 1988 lämnade några predikanter och en grupp missionsvänner Bibeltrogna vänner (BV). De lämnade samtidigt Svenska kyrkan. De bildade två församlingar: Lutherska församlingen i Umeåområdet (LFU) och Lutherska församlingen i Stockholmsområdet (LFS). Ganska snart fick de inbjudan om lärosamtal från LBK och ELBK. Vid överläggningarna med dessa kyrkor visade det sig att de lärofrågor som gjorde att ELBK lämnade LBK 1987 vållade svårigheter även inom LFU och LFS. En präst från LFU och majoriteten av dess medlemmar anslöt sig 1991 till LBK. Senare samma år, sedan LFU reorganiserats, ingick de två församlingarna kyrkogemenskap med ELBK. De har i dag sammanlagt ca 40 medlemmar.

[^]

Lutherska Konkordiekyrkan (LK)

Slutligen har vi vår egen kyrka, den minsta av alla med ett 25-tal medlemmar. LK går tillbaka på S:t Petri evangelisk-lutherska församling som bildades 1976 av två ”hemlösa” präster: Sten Rydh, som hade lämnat LBK bl.a. på grund av dess avvikelser i fråga om nattvardsläran och Staffan Bergman som lämnat sin prästtjänst i Svenska kyrkan 1974. Han tillhörde därefter under en mycket kort period S:t Martins församling.

Så småningom blev det två församlingar, S:t Petri (Bengtsfors) och S:t Pauli (Stockholm), och i samband därmed konstituerades år 1984 Lutherska Konkordiekyrkan.

Vår kyrka har från början varit öppen för samtal med andra närbesläktade kyrkor i syfte att uppnå en rätt, biblisk kyrkogemenskap. Det kan t.ex. nämnas att lärosamtal mellan vår kyrka och ELBK har förts för att utröna om

kyrkogemenskap mellan oss kan upprättas. Hittills har enighet i det allra mesta kunnat konstateras. På någon enstaka punkt finns det vissa oklarheter som kräver ytterligare samtal.

Jakob Fjellander/S.B.

[^]

En avslutande kommentar

På relativt kort tid har vi i Sverige fått inte mindre än fem fristående lutherska kyrkor. Där ser ni, utropar somliga skadeglatt, hur det går när man lämnar de traditionella kyrkorna! Det leder bara till ständigt ny splittring, tröstlösa oreda och personliga motsättningar. Försöken att bilda nya förment bättre kyrkor kan knappast sägas ha fallit väl ut, säger man, och tar det som ett skäl att stå kvar i kyrkor där falsk lära tillåts att florera.

Men på det svarar vi kort och gott, att dessa nya kyrkor, som vuxit fram med lite olika bakgrund och förutsättningar, dock alla vill bygga på Skriften som Guds ofelbara ord. Det skiljer dem från de flesta traditionella samfund som numera har övergivit den grunden. De små lutherska kyrkorna är trots allt ett långt bättre alternativ och större hopp för vårt lands andliga framtid, än alla de kyrkor där Bibeln inte erkänns som Guds Ord och där ingenting är riktigt sant, utan läran varierar nästan från dag till dag och från präst till präst. När reformationen bröt fram under 1500-talet uppstod – särskilt efter Luthers död – en rad olika kyrkor och grupperingar. Friheten var ny och härlig – men skapade också problem. Reformationen såg ett tag ut att spricka i tusen bitar. Var och en ville ha en kyrka på sitt vis. Men genom öppna, grundliga och tålmodiga samtal lyckades de flesta lutheranerna efter en tid att samla sig, reda ut många lärotvister och formulera sig i en enhetlig bekännelse, Konkordieformeln (endräktsformeln) av år 1580, där man med stöd av Bibeln på punkt efter punkt arbetade sig igenom de aktuella tvistefrågorna, framställde det rätta och avvisade det felaktiga. Under lång tid höll sedan denna bekännelse samman lutheranerna i rätt tro, rätt gudstjänst och rätt

lovsång.

De fem nya lutherska kyrkorna i Sverige har, liksom på reformationstiden, upplevt glädjen och nyhetens behag över att vara fristående, men de har också upplevt många svårigheter, besvikelser och smärtsamma konflikter. Djävulen och köttet har inte lämnat dem i fred.

Tiden är nu kanske mogen för mer av öppna, grundliga och tålmodiga samtal om de enstaka punkter som skiljer dessa kyrkor åt. Ett par av dem har, som vi sett, redan ingått kyrkogemenskap med varandra. Alla borde vi med större iver och allvar verka för en "endräktsformel" för vår tid på Bibelns grund, i synnerhet som den kyrkliga situationen i vårt land för många som vill vara bibeltrogna ter sig förvirrande och motsägelsefull.

[^]